

Arkivsak 09/01865
Arkivkode Blank;D10
Saksbehandler Tore Stensrud

Saksgang
Hovedutvalg kultur

Møtedato 13.10.2009
Sak nr.

Fremdriftsplan for arbeidet med en helhetlig gjennomgang av prosjektrapportene for nytt kulturhus og nytt bibliotek

---

Saken er fremmet etter prinsippet om fullført saksbehandling.
Følgende har vært medsaksbehandlere: Bård Andersen (seksjon økonomi og regnskap), Svein Møller (kommuneområde eiendom, Borghild Johanne Øby (seksjon kultur)

Vedlegg:

Saksutskrift fra hovedutvalg for kulturs og formannskapetets behandling av sak om ”Helhetlig vurdering av prosjektrapportene for nytt kulturhus og nytt bibliotek” i møter 29.04. og 30.04.09.

Prosjektrapportene fulgte som vedlegg til behandlingen og finnes på Sarpsborg kommunes internettsider.

Kulturhusrapporten:

http://www.sarpsborg.com/pub/multimedia/archive/00014/Sarpsborg_kulturhus__14170a.pdf

Bibliotekrapporten:

http://www.sarpsborg.com/pub/multimedia/archive/00015/Nytt_hovedbibliotek__15182a.pdf

Sammendrag:

Da bibliotek- og kulturhusutredningene ble lagt fram i 1. kvartal ble det raskt klart at utredningene hadde tatt med seg arealer til samme formål. Dette gjelder:

- Lokaler for virksomhet kultursenter (Aktivitetshuset og Kulturskolen m.m.)
- Galleri og utstillingslokaler
- Kafe/kjøkken
- Flerbrukssaler med scener
- Verksteder

Dette var med å utløse behovet for en helhetlig gjennomgang av utredningene. Realisering av en eller begge prosjektene er avhengig av at en klar avgrensning av hvilke funksjoner som de skal inneholde.

Sentrale spørsmål er:

- Hvilke funksjoner skal nytt bibliotek og nytt kulturhus inneholde ?
- Ny behovsvurdering, herunder hvilken betalingsevne/ –vilje har potensielle brukere ?
- Hvor stor publikumskapasitet i salene er det behov for ?
- Hva blir de økonomiske konsekvensene av investering og drift for Sarpsborg kommune?
- Hvilke konsekvenser får en realisering for eksisterende kulturbygg og kulturarenaer?

Det foretas for tiden en evaluering av kulturtilbudet til barn- og unge. Resultatet av brukerundersøkelsen vil være et av mange utgangspunkt for videre arbeid med planer for nytt bibliotek og kulturhus.

Rådmannen har utarbeidet følgende framdriftsplan:

Tiltak	Start	Ferdig
Behovsundersøkelse	november 2009	mars 2010
Innhold i kulturbygg og bibliotek	desember 2009	oktober 2010
Konsekvenser for eksisterende kulturbygg/scener	februar 2010	mai 2010
Lokalisering av alternativer ved nybygg	januar 2010	juni 2010
Alternativer til nye bygg	november 2009	mars 2010
Samarbeidspartnere og driftsformer	mars 2010	juni 2010
Finansiering, inntektsgivende drift	juni 2010	oktober 2010

Det er til dels omfattende problemstillinger som skal utredes i en periode hvor kommunen står overfor betydelige omstillinger, økonomiske-, og arbeidsmessige utfordringer. Utredningene vil være avhengig av bidrag fra andre private, organisasjoner og offentlige organer. Rådmannen kan derfor ikke garantere at det er mulig å oppfylle framdriftsplanen, men det er rådmannens ambisjon at et beslutningsgrunnlag skal foreligge i forkant av behandlingen av budsjett og handlingsprogram for 2011-2014.

Prosjektene med nytt bibliotek og nytt kulturhus er begge byutviklingsprosjekter som kan bidra til positiv omdømmebygging for Sarpsborg.

Utredning:

I formannskapet sak 27/2009 i møte den 30.04.09 ble det fattet følgende vedtak:

1. Utredningene om nytt moderne bibliotek og kulturhus tas til orientering.
2. Prosjektene gjennomgås nærmere for å vurdere overlappinger, konsekvenser for andre kulturlokaler, synergieffekter og effektivisering. Prosjektene må også gjennomgås med tanke på finansiering, inntektsgivende drift, alternative driftsformer, samarbeid med andre (private) og regionale offentlige aktører.
3. Det legges frem en fremdriftsplan. Hovedutvalg kultur holdes løpende orientert.
4. Det søkes innarbeidet i handlingsprogram med økonomiplan 2010 – 2013.
5. Administrasjonen legger frem sak om fremdriftsplan for hovedutvalg kultur innen 01.10.2009.

Behovsoversikten i kulturhusutredningen:

Kulturhusutredningen har en behovsoversikt som er en spørreundersøkelse som synliggjør ønske om bruk av lokaler i et nytt kulturhus. Undersøkelsen sier ingen ting om betalingsvillighet, dvs i hvor stor grad de potensielle brukerne er villig til å betale husleie som kan bidra til finansieringen av investeringsutgiftene og den daglige drift.

Behovsoversikten i den framlagte utredningen kan først og fremst tas til inntekt for støtte til etableringen av et kulturhus. Men den har begrenset verdi i forhold til dimensjonering, spesielt når det gjelder behovet for øvingslokaler og publikumskapasitet.

Et kulturhus må ikke bidra til å redusere aktivitetstilbudene i nærmiljøene, men være med å stimulere utviklingen av aktivitetstilbudene i hele kommunen. Dette betyr ikke at et kulturhus ikke skal være tilgjengelig for foreninger og grupper fra alle deler av kommunen.

Konklusjonen når det gjelder behovsvurderingen er at det er nødvendig med en mer omfattende analyse av nåværende behov, og den framvekst av nye aktiviteter et kulturhus kan bidra til.

Kulturhusutredningen peker på at et nytt kulturhus vil supplere konferansefasiliteter som allerede finnes. Det er imidlertid ikke gjort noen undersøkelse som dokumenterer udekkede behov. Dette er sentralt å få kartlagt, fordi næringslivets bruk av lokaler i et kulturhus, vil være et bidrag til å styrke det økonomiske fundamentet for et slikt prosjekt. I den grad det kommer i konkurranse med lokale bedrifter innenfor hotell- og servicenæringen, vil det kunne true etablerte arbeidsplasser.

Utredningen av kulturhus viser også til regionale behov, men det er ikke foretatt noen kartlegging av reelle behov.

Lokaler til kommunale driftstiltak

I begge utredningene er det trukket inn kommunale aktiviteter som Kultursenter (Aktivitetshuset og Kulturskolen). Kultursenter har i dag lokaler i «EPA-bygget», hvor kommunen fram til 2019 har en uoppsigelig leieavtale. I tillegg vurderes det for tiden en omorganisering av kulturskoletilbudet, med en nærmere tilknytning til skolene. Dette vil i så fall bety en desentralisering i forhold til i dag, noe som igjen vil kunne påvirke arealbehovet.

Forholdet til eksisterende kulturbygg/arenaer i kommunen:

Som det ble påpekt i saken som ble behandlet i hovedutvalg for kultur og formannskapet i april må en videre utredningen også ta opp i seg driftskonsekvensene for eksisterende kulturlokaler. Dette arbeidet må sees i sammenheng med behovsvurderingene.

Fylkesscene:

Fredrikstad kommune utreder for tiden etablering og drift av ei fylkesscene på Værsteområdet. I saken som Fredrikstad bystyre behandlet 18. juni 2009 er det skissert en publikumskapasitet på 900 i amfi og 1700 ved flatt gulv/fast amfi. Hittil er det anslått en investeringskostnad på ca 80 mill kr i et bygg på 2600 m² fordelt på 4 etasjer. Utredningen skal legges fram som egen sak i desember 2009. En eventuell etablering av ei fylkesscene i vil utvilsomt påvirke behovet for publikumskapasitet i et kulturhus i Sarpsborg.

Det er de seneste årene foretatt vært en satsing på nye og oppgraderte kulturscener i Østfold; Askim kulturhus, Blå Grotte i Fredrikstad, Brygga kultursal i Halden og Parkteatret i Moss.

Drift av kulturhuset

Det er satt opp et driftsbudsjett for driften som viser et budsjettbehov på nærmere 12 mill kr eksklusiv kapitalutgifter. Med lav, god eller høy inntjening er det regnet med et tilskuddsbehov på ca 5,5, 3,3 og 1,1 mill kr.

I tillegg til det angitt driftsbudsjettet kommer at en investeringsutgift på f.eks. 200 mill kr, vil utløse anslagsvis 15 mill kr i årlige kapitalutgifter.

Budsjettet tar utgangspunkt i budsjett på kr 600.000 til egne aktiviteter. Dette synes å være lavt. Det er også grunn til å stille spørsmål med både beregningen av lønnsutgifter og forvaltnings-, drifts-, vedlikeholds- og utviklingskostnader som også synes lavt estimert.

Dette betyr at en viktig del av det videre utredningsarbeidet vil være å klarlegge økonomien rundt framtidig drift.

Samlokalisering av bibliotek og kulturbygg:

Bibliotekutredningen peker på at et moderne bibliotek også er et multimediahus for litteratur, musikk, film, spill, utstillinger og bøker i alle former, men med stor vekt på digitale medier. Et moderne bibliotek skal være en mangfoldig daglig møteplass. Biblioteket er for enkeltpersoners daglig bruk, og viktig i forhold til å bidra til både underholdning og kunnskapsformidling. Et oppdatert bibliotektilbud vil også stimulere til unges utdanning og voksnes etterutdanning. En viktig funksjon biblioteket har er å gi gratis tilgang til bruk av moderne medier, også de deler av befolkningen som ikke alle har anledning til å anskaffe dette privat.

Med det som utgangspunkt har bibliotekutredningen tatt med forslag til lokaler for kulturbygg gjennom verksteder, scener/saler . Det er av interesse å se nærmere på hvilke fordeler det er å med en samlokalisering av bibliotek og kulturhus. Det bør ligge areal- og bemanningseffektivisering i en slik løsning.

Utfordringen er omfanget av utbyggingen, krav til tomteareal og kostnadene.

Kommunen blir i denne sammenheng stilt overfor et dilemma, hvor det eksterne engasjementet for kulturbygg er vesentlig større enn for nytt bibliotek. Selv om det ikke er rettferdig å stille disse to tiltakene opp mot hverandre, er det som blir realiteten, hvis det er to adskilte prosjekter.

Evaluering av kulturtilbudet til barn- og unge:

Det er igangsatt en evaluering av kulturtilbudet til barn og unge. Det gjennomføres en brukerundersøkelse som antas å foreligge ved årsskiftet. Det tas sikte på at undersøkelsen kan legges fram til politisk behandling i februar 2010. Resultatet av undersøkelsen vil være et av mange utgangspunkt for videre arbeid med planer for nytt bibliotek og kulturhus.

Alternativer til nye bygg:

Kommunen har som kjent store økonomiske utfordringer. Det antas at investeringsutgifter og drift av nye kulturbygg i stor grad er avhengig av kommunale bidrag. For å holde utgiftsnivået nede, bør det derfor også vurderes om det foreligger alternativer til nye bygg. Det er antydning at dette kan være aktuelt å se på løsninger i tilknytning til Folkets Hus/SA-bygget. For ca 10 år siden ble det utarbeidet skisseforslag til sammenkobling av nåværende bibliotek og Glenghuset. Dette er to alternativer hvor det drives aktiviteter som vil være en endel av prosjektene. Kommunen er åpen for at det også kan foreligge muligheter for ombygging og utvidelse av andre bygg til formålene.

Framdriftsplan regulering, arkitektkonkurranse, prosjektering, bygging og prøvedrift:

Det er gjort en vurdering av når beslutning om innhold, lokalisering og dimensjonering må foreligge, hvis et kulturhus og bibliotek med sikkerhet skal kunne stå klart til bruk i 2016. Denne konkluderer med at en beslutning om å gå videre med en bygningsmessig planlegging bør foreligge rundt årsskiftet 2010/2011.

Selskapsform

Det foreligger flere mulige selskapsformer. Hovedalternativene er aksjeselskap, stiftelse, kommunalt foretak og kommunal virksomhet. Det vil være endel av den videre utredningen å klarlegge hvilken selskapsform som ut fra innhold og samarbeidspartnere er best egnet.

Framdriftsplan

Tiltak	Start	Ferdig
Behovsundersøkelse	november 2009	mars 2010
Innhold i kulturbygg og bibliotek	desember 2009	oktober 2010
Konsekvenser for eksisterende kulturbygg/scener	februar 2010	mai 2010
Lokalisering av alternativer ved nybygg	januar 2010	juni 2010
Alternativer til nye bygg	november 2009	mars 2010
Samarbeidspartnere og driftsformer	mars 2010	juni 2010
Finansiering, inntektsgivende drift	juni 2010	oktober 2010

Rådmannens vurderinger:

Det er igjen nødvendig å peke på behovet for økonomisk realisme i kommunalt engasjement i de nærmeste årene. Det må foretas nedskjæringer i lovpålagte oppgaver. Det er derfor vanskelig å se at det den nærmeste årene blir mulig å foreta investeringer på flere hundretalls millioner kr. Det kan bety at prosjektene nytt bibliotek og nytt kulturhus må vurderes opp mot hverandre.

Det er til dels omfattende problemstillinger som skal utredes i en periode hvor kommunen står overfor betydelige omstillinger, økonomiske-, og arbeidsmessige utfordringer. Utredningene vil være avhengig av bidrag fra andre private, organisasjoner og offentlige organer. Rådmannen kan derfor ikke garantere at det er mulig å oppfylle framdriftsplanen, men det er rådmannens ambisjon at et beslutningsgrunnlag skal foreligge i forkant av behandlingen av budsjett og handlingsprogram for 2011-2014.

Miljømessige konsekvenser:

Utredningene om nytt bibliotek og kulturhus er begge byutviklingsprosjekter – sett i lys av tusenårsjubileet, og vil kunne bidra til positiv omdømmebygging for Sarpsborg.

Økonomiske konsekvenser:

Av bevilgningene på kr 800.000 i 2008, gjenstår ubrukt ca kr 270.000. I inneværende års budsjett er det avsatt til sammen 1,3 mill kr til videre utredninger, pr medio september er det disponert ca kr 133.000. Dette betyr at det er disponibelt ca kr 1.437.000 til videreføring av utrednings- og forprosjektarbeidet.

Rådmannen er av den oppfatning at arbeidet som omfattes av framdriftsplanen bør kunne utføres innenfor denne økonomiske rammen.

Ut over dette er avsatt 19,2 mill kr på disposisjonsfond til utbygging av nytt bibliotek og nytt kulturhus.

Rådmannens innstilling:

Framdriftsplan for helhetlig gjennomgang av prosjektrapportene for nytt kulturhus og nytt bibliotek legges til grunn for det videre arbeidet.